بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާސާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2016/HC-A/109
- އިސްތިއުނާފު ކުރިފަރާތް:
  - ނަން: ޔޫސުފް ނިޝާ
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހ.[illegible] / ކ.މާލެ
  - އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A059229
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހ.[illegible] / ކ.މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:
  - ނަން: ޢިސްމާޢީލް ސަޢީދު
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގ.[illegible] / ކ.މާލެ
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A034857
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގ.[illegible] / ކ.މާލެ
- ތަރަފުވެރި ފަރާތް:
  - ނަން: ޢިސްމާޢީލް ނިޝާ
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ހ.[illegible] / ކ.މާލެ
  - އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A034038
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ހ.[illegible] / ކ.މާލެ
- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 01 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1437 / 10 މާރިޗު 2016
- ނިމުނު ތާރީޚު: 06 މުޙައްރަމް 1441 / 05 ސެޕްޓެމްބަރު 2019
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2332/Cv-C/2014
- ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ސިވިލް [illegible]
- ނިންމި ކޯޓު: [illegible] ކޯޓު
  - ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 23 ނޮވެމްބަރު 2014
  - ނިމުނު ތާރީޚު: 30 ނޮވެމްބަރު 2015
- މައްސަލަބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]

(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2332/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް ބާތިލުކޮށް އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާގޮތަކަށްކަމުން އެޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުން އަދި ހ.މާރަވް/ ކ.މާލެ ޔޫސުފް ރިޟާގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލައިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. އަދި މިމައްސަލައަށް އިސްތިއުނާފު ރިޝާ ހ.މާރަވް/ ކ.މާލެ ވަކީލް ޢަބްދުﷲ ޝަރީފެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާފައިވަނީ، ގ.ޗާންދަނީމާގަސް/ ކ.މާލެ އިސްމާޢީލް ޝާކިރުއެވެ.

- **ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން ނިސްބަތްވާ:**

01- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2332/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ބެލިއިރު، އެޤަޟިއްޔާގައި، 22 ޖޫން 2016 ވަނަ ދުވަހު ސ.ވާރަވް ޔޫސުފް ރިޟާގެ ފަރާތުން ގ.ޗާންދަނީމާގަސް އިސްމާޢީލް ޝާކިރު އާއި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ޔޫސުފް ރިޟާ، އިސްމާޢީލް ޝާކިރުއަށް ދައްކަންޖެހޭ -/2,472,000 ރ. (ދެމިލިޔަން ހަތަރުސަތޭކަ ހަތްދިހަ ދެހާސް ރުފިޔާ) އާއި ދެލީލަން -/408,000ރ. (ހަތަރުސަތޭކަ އަށްހާސް ރުފިޔާ) ދެއްކުމަށްފަހު ބާކީ -/2,206,4000ރ. (ދެމިލިޔަން ދުއިސައްތަ ހަހާސް ރުފިޔާ) އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފަށް ދައްކާފައިނުވާތީ އާއި ދައްކަން ކަމުދާނެ -/2,000,000ރ. (ދެމިލިޔަން ރުފިޔާ) މިންވަރު ކަނޑައެޅިފައިވާ މިފައިސާ އާއިކަ ވަގުތުން ދައްކާފައިނުވާތީ އާއި ބަޔާން ދައްކާފައިވާ އަދާކުރުމަށް ބޭއިން ދައްކާކަމަށް ވިދިނުވާކަން އަދި ސ.ވާރަވް ޔޫސުފް ރިޟާގެ މައްޗަށް ގ.ޗާންދަނީމާގަސް އިސްމާޢީލް ޝާކިރު ދައްކާކަމުގެ ޙުކުމް ދީފައިވާކަން އެނގޭކަމާއި،

އެޤަޟިއްޔާގައި ޝަރީޢަތުގެ ޙުކުމުގައި "ދެންފަހު، އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ނިންމުމުގައި ޖަވާބުދާރީވާ ބޭނުންތަކާއި ދިޔަބަލާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ބަލާއިރު ސ.ވާރަވް ޔޫސުފް ރިޟާ، އިސްމާޢީލް ދެއްކުމަށް -2,472,000.00ރ. (ދެމިލިޔަން ހަތަރުސަތޭކަ ހަތްދިހަ ދެހާސް ރުފިޔާ) އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން އިސްމާޢީލް ދެއްކުމަށް ޔޫސުފް ދިފާޢު ކުރާކަން އަށަގެންނެވުމަށް ފައިސާ ދައްކާކަމުގެ ޙުކުމް ދީފައިވާ ޔޫސުފް ޝާކިރުގެ ބަޔާން އަދާކުރުމަށް ދޭން ދައްކަން ވާކަމަށް ޙުކުމްކުރުމަށް

ޖާގައި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ޓޫރިސްޓް ރިސޯޓް ހުސްނު ރިޟާ ބިންގާ އެވަރިސްޓާ އިސްތިއުނާފު ސުޖާއުއަށް ހުސްނު ރިޟާ އަތުލައިގެން ދިރިއުޅޭ ގޮތުން ހުސްނު ރިޟާ އާއި އިސްތިއުނާފު ސުޖާއުއަށް އާއި ދެމެދު 22 މޭ 2010 ވަނަ ދުވަހު އެއްބަސްވެވުނު ކުއްޔަށްދޭގޮތުގެ، ބަޔާންވެދިޔަ އެއްބަސްވުމުގައި ކޮންމެ މަހަކު -/17,000ރ (ސަތާރަހާސް ރުފިޔާ) ދައްކަމުންގޮސް 2,472,000.00ރ (ދެމިލިއަން ހަތަރުލައްކަ ހަތްދިހަ ދެހާސް ރުފިޔާ) ކުރިން އެކަގައި ނިޔާގޮތުން ހަމަޖައްސައި ދިނުމަށް ހުސްނު ރިޟާ އާއި ކުއްޔަށްދޭ، އަދި ހުސްނު ރިޟާ މިކަމުގައި ބިންގާ އުފުލައި މިފަދަ ދައްކަން އިސްނަގައިގެން އުޅުނީ އާއި މިދެފަރާތުގެ އާއިލީ ގޮތުން ހުރި ގޮތްކަމަށް ބަޔާންވެ އިސްތިއުނާފު ރިޟާއަށް ހަވާލުކުރަން 2,472,000.00ރ (ދެމިލިއަން ހަތަރުލައްކަ ހަތްދިހަ ދެހާސް ރުފިޔާ) ގެ ތެރެއިން 472,000.00ރ (ހަތަރުލައްކަ ހަތްދިހަ ދެހާސް ރުފިޔާ) އާއިލާއަށް ކަނޑައެޅި ގޮތުން ދިނުމަށް އިސްތިއުނާފު ސުޖާއު އެއްބަސްވެފައިވާކަމާއި، އަދި މިގޮތުން އުނިކުރުމަށް ފަހު ބާކީ އޮތް 2,000,000.00ރ (ދެމިލިއަން ރުފިޔާ) އަދި އަނބުރާ ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ގޮތުގައި ހަމަޖައްސާފައިވާކަން އެއްބަސްވުމުން އެނގެން ކުރިމަތިވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުން ބަޔާންވެއޭ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ހުސްނު ރިޟާ ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ 2,000,000.00ރ (ދެމިލިއަން ރުފިޔާ) ކަމާއި، މިފައިސާގެ ތެރެއިން ދައްކާފައިވާ ފައިސާގެ ރަސީދު ހުށަހެޅި ވިޔަފާރީގެ ކަރުދާސް ދައްކާފައިވާ ފައިސާގެ ތެރެއިން ހަތަރުލައްކަ ވިޔަފާރި 408,000.00 (ހަތަރުލައްކަ އަށްހާސް ރުފިޔާ) ފިޔަވާ އިތުރު އެއްވެސް މިފަދަ ދައްކާފައިވާކަން ދައްކާލިބޭ ފައިސާގެ ސަބަބުން ސާބިތު ކޮށްދިނުމަށް ނުކުޅެދުނު، ބަޔާންވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ހުސްނު ރިޟާ އިސްތިއުނާފު ސުޖާއުއަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ތެރެއިން ދައްކާފައިވާ ފައިސާގެ ވިޔަފާރި 408,000.00 (ހަތަރުލައްކަ އަށްހާސް ރުފިޔާ) އުނިކުރުމުން ބާކީވާ 1,592,000.00ރ (އެއްމިލިއަން ފަސްލައްކަ ނުވަދިހަ ދެހާސް ރުފިޔާ) އަދި ހިސާބުގެ ހުސްނު ރިޟާ ދާންޖެހޭ ގޮތުން އިސްތިއުނާފު ސުޖާއުއަށް ދެއްކުމަށް ވިޔަފާރިކުރާ މަދަނީ މިންވަރުން ބަޔާންކުރެވޭ ސާބިތުވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި މިފަދަ އިސްތިއުނާފު ސުޖާއުއަށް ދިނުމުގެ ގޮތުން 30 ނޮވެމްބަރު 2015 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން އަށް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ސިވިލް ކޯޓަށް ފައިސާ ދައްކަމުން 04 (ހަތަރެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިފައިސާ ދައްކަން ނިންމުމާއި ކުރުމަށް ހުކުމްކޮށް ހުސްނު ރިޟާ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A059229) އަށް އަންގައި ހުކުމް ކުރައްވާ، މިފަދައިންނެވެ."

-02 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2332/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް

ޝަރީޢަތް އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އެއްގޮތްވާގޮތުން ނުވަތަ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން އަދި ހިސާބުގެ

ޙުސްނު ރިޝާގެ ވަކީލުން 07 (ހަތެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާ އެނުކުތާތަކާއި ބެހޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަވާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ؛

- **ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ،** ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާއި ޤަރީނާ ވަޒަންކުރައްވާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 76/24 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާއާއި 6 ވަނަ މާއްދާއާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/1312 ޤަޟިއްޔާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- **ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ،** ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ޙަވާލާދީ ކޯޓުން ނުކުތާއަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ އެ އެއްބަސްވުމަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާއާއި 13 ވަނަ މާއްދާއާ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފު ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ދަޢުވާވެރިޔާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައި ވީނަމަވެސް އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ނުވާކަމަށް ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- **ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ،** ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން މާނަކުރުމުގައި ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ކޯޓުން ބިނާކުރެވިފައިވުން ކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- **ހަތަރު ވަނަ ނުކުތާއަކީ،** ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާއިން ކަށަވަރު [illegible] (Res Judicata) [illegible] ނިންމާފައިވުން ކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- **ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ،** މައްސަލައިގައި [illegible] ޝަރީޢަތަށް [illegible] ޤާނޫނު އަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible]

ހުށަހަޅާ ހެކިން ސާބިތުކުރުމަށްފަހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/36 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލު ޤާނޫނު އަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް [illegible] [illegible] ކަމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- **ހަވަނަ ނުކުތާއަކީ:** ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

- **ހަތްވަނަ ނުކުތާއަކީ،** [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް [illegible] ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ [illegible] ޤާނޫނު އަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

03- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2332/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާގޮތް

ޝަރީޢަތުގައި އަދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ހ) [illegible]، [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 04/91 [illegible] 16 [illegible] "[illegible]" [illegible]

(ނ) [illegible] 2332/Cv-C/2014 [illegible] 22 [illegible] 2010 [illegible] 22 [illegible] 2010 [illegible]

(ރ) [illegible] 22 [illegible] 2010 [illegible]

[illegible] ރިސޯޓުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] ދައްކަންޖެހުނުކަމަށް ބުނާ 2472,000.00ރ. (ދުއިމިލިއަން ހަތަރުސަތޭކަހަތްދިހަ ދެހާސް ރުފިޔާ) [illegible] ގޮތުން [illegible] ރިސޯޓުގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] ކޯޓުން [illegible] 22 ޖޫން 2010 [illegible] 2472,000.00ރ. (ދުއިމިލިއަން ހަތަރުސަތޭކަހަތްދިހަ ދެހާސް ރުފިޔާ) [illegible] ކޯޓުގައި [illegible]

(ނ) [illegible] 2472,000.00ރ. (ދުއިމިލިއަން ހަތަރުސަތޭކަހަތްދިހަ ދެހާސް ރުފިޔާ) [illegible] 22 ޖޫން 2010 [illegible]

މިމައްސަލައިގެ އަސްލު ބެހިގެން އަދި ލިޔުންތަކުގައިވާ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ކޯޓުގެ ނަންބަރު 735/JC/2010 [illegible] ބަލާއިރުވެސް
[illegible]

(ނ) [illegible] 22 މެއި 2010 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 2472,000.00ރ (ދެމިލިއަން [illegible] ރުފިޔާ) [illegible]
[illegible]

ކޯޓަށް [illegible] [illegible]، އެ [illegible] ކޯޓުގެ 735/JC/2010 ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރ2472,000.00 (ދެމިލިއަން ހަތަރުލައްކަ [illegible] ރުފިޔާ) މި [illegible]، 22 [illegible] 2010 [illegible]، 22 [illegible] 2010 [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ވީމާ، އިސްވެދިޔަ ސަބަބުތައް [illegible] ހުރުމުން [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ ސިވިލް ކޯޓުގެ 2332/Cv-C/2014 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ހުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭނެކަމަށެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެފަދައިން ހުރުމާއެކު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2332/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމަށް މިމައްސަލަބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤު ވެވިފައިވާތީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2332/Cv-C/2014 ޤަޟިއްޔާގައި އެކޯޓުން ކުރައްވާފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށް އެގޮތުގެ މަތީން މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން،ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.